

УДК 336:352.07

JEL Classification: H72, O18

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250622.07>

Кульчицька Н. Є.,
канд. екон. наук, доцент,
Чортківський навчально-науковий інститут
підприємництва і бізнесу Західноукраїнського
національного університету, м. Чортків

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

В умовах інноваційних змін у системах освіти на муніципальному рівні необхідно визначити шляхи оптимізації механізмів ефективного управління освітніми закладами, орієнтуючись на баланс між ресурсомісткістю та результативністю, тобто з позиції економічної доцільності.

Ефективність муніципальної освіти проявляється у формах, технологіях, методах навчання, управлінні та фінансовому забезпеченні.

Якість освітньої діяльності характеризується властивостями, які визначають здатність задовольняти встановлені та очікувані потреби організаторів, виконавців та учасників освітнього процесу, а також тих, для кого навчання є засобом підготовки до життя і професійної діяльності, а також задоволення особистих, культурних та освітніх інтересів.

Ефективність як критерій оцінки муніципальних освітніх послуг відображає, які обсяги ресурсів (матеріальних, фінансових, людських, часових) були витрачені для досягнення необхідних результатів, зокрема рівня підготовки випускників і якості освіти загалом.

Вона демонструє, якою ціною і з якими зусиллями був досягнутий певний рівень якості освіти та наскільки виправдані ці витрати з погляду їх відшкодування.

Як комплексна характеристика роботи освітнього закладу муніципального рівня ефективність включає такі компоненти: реальні результати діяльності, фінансові можливості, ступінь використання ресурсів та соціально-психологічний клімат [2, с. 148].

Отже, ефективність – це складна цілісна характеристика, яка оцінюється через отримані результати й слугує основою для прийняття управлінських рішень на місцях.

Ефективність освітньої діяльності на муніципальному рівні у різних напрямках (фінансовому, економічному, соціальному, педагогічному, організаційно-

управлінському) залежить від багатьох факторів, які можуть діяти як безпосередньо, так і опосередковано, регульовано чи нерегульовано. Взаємозалежність цих чинників створює певні обмеження у функціонуванні цілісної системи освітнього процесу [1, с. 110].

Оцінка ефективності розвитку муніципальної освіти зумовлена багатогранністю факторів, серед яких найважливішими є: функціонування муніципальної системи управління якістю освіти з реалізованими процедурами; фінансове забезпечення; інформаційно-методичне супроводження освітньої діяльності; нормативне регулювання; дослідження освітніх потреб та маркетингові аналізи; управління ресурсами. Ці аспекти визначають необхідність проведення спеціалізованих досліджень впливу ключових складових муніципальної системи управління якістю на ефективність освітніх послуг [3].

Одним із головних інструментів підвищення ефективності бюджетних видатків в освіті є оцінка їх впливу на результати освітнього процесу. Проведення такої оцінки та використання її результатів дає змогу своєчасно виявляти проблемні аспекти діяльності освітніх установ, знаходити шляхи їх подолання та розробляти заходи щодо зменшення неефективних витрат.

Наразі для підвищення ефективності фінансування муніципальної освіти необхідно вдосконалити механізм фінансування за такими напрямками:

- оптимізація бюджетних видатків на муніципальну освіту;
- покращення якості бюджетного планування;
- забезпечення залежності обсягу фінансування від результатів діяльності закладів освіти;
- проведення моніторингу результативності видатків та оцінки їх ефективності.

Впровадження цих заходів вимагає комплексного підходу і дозволить підвищити ефективність фінансування освітньої системи. Незважаючи на збільшення бюджетних видатків, проблема їх дефіциту залишається, що обґрунтовує необхідність оптимізації бюджетних витрат на муніципальну освіту.

Список використаних джерел

1. Белова Л. О. Реформування системи управління освітою за умови децентралізації місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми державного управління*. 2014. № 1. С. 109–118.
2. Бойко Т. Ю. Фінансування закладів освіти на міському рівні в умовах децентралізації влади в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Сер.: економічні науки. 2017. № 27. С. 147–151.
3. Бугай Т. В. Методичні підходи до оцінки ефективності бюджетного процесу в Україні. *Ефективна економіка*. 2015. № 9. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4287>.